

මෙම පාඩම අධ්‍යයනය කිරීමෙන් ඔබට,

- පුරාණයේ සිට ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්තය පැවති බවට සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමටත්,
- පුරාණ රජ සමයේ සිට මේ දක්වා කෘෂිකර්මාන්තය විකාශය වීමේ දී විදේශ ආක්‍රමණ හා හරිත විප්ලවය ඊට බලපෑ අයුරු විස්තර කිරීමටත්,
- දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට කෘෂිකර්මාන්තයේ දායකත්වය පැහැදිලි කිරීමටත්,
- ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධනයට කෘෂිකර්මාන්තයේ වැදගත්කම විස්තර කිරීමටත්

නිපුණතාව ලබා ගත හැකි ය.

කෘෂිකර්මය යනු මිනිසාගේ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනීම සඳහා විද්‍යාත්මක සිද්ධාන්ත භාවිත කරමින්, සම්පත් කාර්යක්ෂමව සහ තිරසාර ලෙස යොදාගෙන බෝග වගා කිරීම, ගොවිපොළ සතුන් පාලනය හා ඒ ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සැකසීමේ විද්‍යාවයි. මේ අනුව කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයේ ප්‍රධාන අංශ දෙකකි. එනම්, බෝග වගාව සහ සත්ත්ව පාලනයයි.

අත අතියේ ගොවිතැන යන සරල නමින් හඳුන්වන ලද කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රය බහුකාර්ය ක්‍රියාවලියක් ලෙස ක්‍රමයෙන් දියුණු වූ හෙයින් කෘෂිකර්මාන්තය යන නමින් ද හඳුන්වනු ලැබේ.

අතියේ සිට මේ දක්වා ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්තයේ විකාශය අධ්‍යයනය කිරීමේ දී එහි ඓතිහාසික පසුබිම වෙත ද, විදේශ ආක්‍රමණවලින් සහ හරිත විප්ලවයෙන් සිදු වූ බලපෑම් වෙත ද අපගේ අවධානය යොමු කිරීම වැදගත් වේ.

1.1. ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්තයේ විකාශය

1.1.1 ඓතිහාසික පසුබිම

මිනිසා දඩයම් යුගය සහ එඬේර යුගය පසු කරමින් ගොවි යුගයට පැමිණි බව මානව ඉතිහාසයෙහි සඳහන් වේ. දඩයම් යුගයේ දී මිනිසා සතුන් පසුපස හඹා ගොස් එම සතුන් දඩයම් කර තම ආහාරය සකසා ගත්තේ ය. පසුව සතුන් පසුපස හඹා යෑම වෙනුවට ඔවුන් හීලෑ කරමින් සතුන් ඇති කරන එඬේරකු බවට පත් විය. ඉන් පසුව කාලයත් සමගම ජලාශ හෝ ගංගා අසබඩ ස්ථීර වාසස්ථාන සකසා ගෙන එම ස්ථානවල සතුන් ඇති කරමින් හා බෝග වගා කරමින් ජීවත් වූහ. එතැන් සිට ගොවි යුගය ආරම්භ විය.

ශ්‍රී ලංකාවේ ශිෂ්ටාචාරය තුළ කුඹුරු, ගෙවතු සහ හේන් වගා සහිත වූ සාර්ථක කෘෂිකර්මාන්තයක් පැවතිණි. එදවස රට, සහලින් සහ අනෙකුත් ආහාරවලින් ද ස්වයංපෝෂිත ව පැවතුණි. මිනිසාගේ පැවැත්ම සඳහා අවශ්‍ය ආහාර, ඇඳුම්, ඖෂධ වැනි දෑ කෘෂිකර්මය ආශ්‍රිතව තමා විසින් ම සපයා ගත් අතර, මෙය යැපුම් කෘෂිකර්මාන්තය ලෙස හඳුන්වන ලදී. ඒ හා බැඳී ග්‍රාමීය නායකත්ව සහ වාරි කළමනාකරණ සංස්කෘතියක් රට තුළ පැවතිණි. ගම් ආශ්‍රිතව කුඩා පරිමාණයෙන් භාණ්ඩ හුවමාරු ක්‍රමයට වෙළඳාම සිදු විය. මෙම ස්වයංපෝෂිත බව ළඟා කර ගැනීමට පහත දැක්වෙන අංශවල දායකත්වය ඉවහල් වී ඇත.

- රාජ්‍ය අනුග්‍රහය
- වාරි තාක්ෂණය
- ගොවිතැන හා බැඳුණු සංස්කෘතිය

රාජ්‍ය අනුග්‍රහය

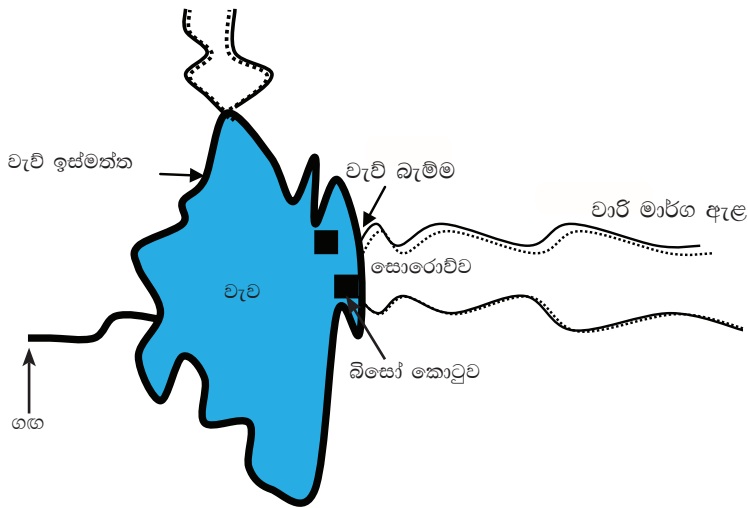
අතීතයේ ගොවිතැන නගා සිටුවීම රටේ පාලකයාගේ සිට සියලු දෙනාගේ ම වගකීම විය. පහත දැක්වෙන කරුණු ඒ සඳහා සාක්ෂි දරයි.

- “අහසින් වැටෙන එක දිය බිඳුවක් හෝ මිනිසාගේ ප්‍රයෝජනයට නොගෙන මහ මුහුදට ගලා යාමට ඉඩ නොතැබිය යුතු ය.” යන පරාක්‍රමබාහු රජුගේ කියමනින් එතුමා කෘෂිකර්මයට දැක්වූ රාජ්‍ය අනුග්‍රහය මැනවින් පෙන්නුම් කෙරේ.
- කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා රජවරු වැව් රැසක් ඉදි කළ බැවින් රජරට වැව් බැඳි රාජ්‍යය ලෙස හැඳින්වේ.
- මහසෙන් රජු “මින්නේරි දෙවියන්” ලෙස දේවත්වයෙන් පුදනු ලැබුවේ ඔහු කෘෂිකර්මාන්තයට අවශ්‍ය ජල සම්පාදනයට ඉහළ අනුග්‍රහයක් දැක්වූ බැවිනි.

වාරි තාක්ෂණය

- ක්‍රි.පූ 06 වන සියවසට ඇත යුගයේ දී කෘෂිකාර්මික කටයුතු වර්ෂා ජලයෙන් පමණක් සිදු කෙරිණි. අනතුරුව ජලය රැස්වන පොකුණු හා ලිං ආශ්‍රිතවත් පසුව ග්‍රාමීය වැව්, අමුණු සහ ජල හැරවුම් මාර්ග ආශ්‍රිතවත් ව්‍යාප්ත විය. අනුරාධපුර යුගයේ ඉදි කෙරුණු ප්‍රථම වැව වූ අභය වැවෙන් (බසවක්කුලම) ඇරඹුණු වාරි තාක්ෂණය වසභ, ධාතුසේන, මහසෙන්, මහා පරාක්‍රමබාහු ආදී රජ දරුවන් විසින් නිර්මිත මහ වැව් බිහි කිරීම දක්වා සංවර්ධනය විය.
- රජරට වැව් පද්ධතිය ස්වභාවික පෝෂිත ප්‍රදේශ ආශ්‍රිතව එකිනෙකට සම්බන්ධව ඇති ජලාශ සමූහයක් වශයෙන් විද්‍යාත්මකව නිර්මාණය කර තිබූ අතර, එක වැවකින් පෝෂණය වන ප්‍රදේශය ඊළඟ වැවේ ජල පෝෂක ප්‍රදේශය ලෙස පවත්වාගෙන යන ලදී. මෙය එල්ලංගා පද්ධතිය (cascade system) ලෙස හැඳින්වේ.

- වසහ, මහසෙන් සහ අග්බෝ යන රජවරුන්ගේ කාලවල දී අඹන් ගඟ හරස්කොට ඇළහැර නම් ස්ථානයේ දී අමුණක් ඉදිකර ඇළහැර ඇළ ඔස්සේ මින්නේරිය වැවට සහ කන්තලේ වැවට ජලය ලබා දීම අතීතයේ පැවති දියුණු වාරි තාක්ෂණය සඳහා නිදසුනකි.
- කලා වැවේ සිට තිසා වැවට ජලය ගෙන යන ජය ගඟ හෙවත් යෝධ ඇළ වාරි කර්මාන්ත ඉතිහාසයේ අතිශයින් වැදගත් සන්ධිස්ථානයක් වන අතර මෙය ධාතුසේන රජු විසින් කරන ලද නිර්මාණයකි. මෙය අඩි 40ක් පළල සැතපුම් 54 ක් දීර්ඝ වූවකි. මෙහි පළමු සැතපුම් 17 තුළ දිය බැස්ම සැතපුමට අඟල් 06ක් පමණ වූ බව තහවුරු වී ඇති හෙයින් භූමිය මැනීම පිළිබඳ කෙතරම් සුක්ෂම ක්‍රමවේදයක් අපේ මුතුන්මිත්තන් විසින් යොදාගනු ලැබුවේදැයි පැහැදිලි වේ.
- වැව් බැම්ම, සොරොව්ව සහ බිසෝ කොටුව මහ වැව් ඉදිකිරීමේ තාක්ෂණයේ වැදගත් අංග විය. අතීතයේ දී බිසෝ කොටුව වැව් බැම්මට ජලය මගින් ඇති වන පීඩනය අවම කරමින් වැව් බැම්ම ආරක්ෂා කිරීමට ඉදිකරන ලද සුවිශේෂී නිර්මාණයකි.

1.1 රූපය - වැවක ප්‍රධාන අංග

ගොවිතැන හා බැඳුණු සංස්කෘතිය

පුරාණ ගම්වල ගොවිතැන හා බැඳුණු සංස්කෘතියක් පැවති බව පහත දැක්වෙන කරුණු මගින් තහවුරු වේ.

- “වැවයි-දාගැබයි, ගමයි-පන්සලයි” යන සංකල්පය මගින් වැව, ගමක අත්‍යවශ්‍ය අංගයක් ලෙස සලකන ලද බව පැහැදිලි වේ.
- අළුත් සහල් මංගලය ආදී පුද පූජා ඇදහිලි වලින් පෙනී යන්නේ ගොවිතැනක් ආගම දහමත් එකිනෙකට බැඳී ඇති බවයි.
- අත්තම් ක්‍රමයට කරන ලද ගොවිතැන් කටයුතු නිසා ජනයාගේ එකමුතුකම හා සහයෝගය තහවුරු විය.

1.2 රූපය - පැරණි ගමක ප්‍රධාන අංග

අතීතයේ ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්තය පැවති බවට සාක්ෂි

අපේ රටේ කෘෂිකර්මයට ඇත්තේ වසර දහස් ගණනක ඉතිහාසයකි. ඒ හා සම්බන්ධ සාක්ෂි කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- මහාවංශය අනුව විජය කුමරු සමඟ පැමිණි 700 ක් පිරිසට ගබඩාවලින් සහල් රැගෙන ක්ෂණයකින් රසවත් ආහාර වේලක් සකස් කර කුසගිනි නිවා ගැනීම සඳහා උපකාරී වීමට කුවේණි නැමැති ප්‍රාදේශීය පාලිකාවට හැකි වූයේ එකල රටේ වී ගොවිතැන තිබූ නිසාවෙනි.
- විජය කුමරු පැමිණ වසර කිහිපයකට පසු පණ්ඩුකාභය කුමරු රජකම ලබා ගැනීම සඳහා මාමාවරුන් සමඟ සටන් කරමින් යන අවස්ථාවක දී අනාගත බිසෝ තනතුරට උරුමකම් කියූ පාලි නම් කුමරිය (පසුව ස්වර්ණපාලි) මුණගැසුනේ කෙතක වැඩ කරමින් සිටි ප්‍රාදේශීය පාලකයෙකු වූ ඇගේ පියා වෙත ඇඹුල ගෙන යන අතරතුරේ දී ය.
(මහාවංශය - X-32)
- 17 වන සියවසේ දී මෙරට වසර 19 ක් තිස්සේ එළිමහන් සිරකරුවකු ලෙස කල්ගත කළ රොබට් නොක්ස් නම් ඉංග්‍රීසි ජාතිකයා විසින් “මඩ සෝදා ගත් කල හෙළ ගොවියා රජකමට පවා සුදුසුය” යනුවෙන් ප්‍රකාශ කර තිබීමෙන් එවකට ගොවිතැනට සමාජයේ තිබූ ගෞරවය පැහැදිලි වේ.
- ශ්‍රී ලංකාවේ උච්ච පළාත තුළ වෙල් (කුඹුරු) ලක්ෂයක් තිබුණු නිසා ‘වෙල්ලස්ස’ ලෙස ජනප්‍රවාදයේ පැවතගෙන එයි.
- පැරකුම්බා රජු සමයේ ශ්‍රී ලංකාව “පෙරදිග ධාන්‍යාගාරය” යන විරුදාවලිය ලැබීම මගින් අතීතයේ ස්වයංපෝෂිත ආර්ථික රටාවක් තිබූ බව පැහැදිලි වේ.

1.1.2 විදේශ ආක්‍රමණ මගින් දේශීය කෘෂිකර්මාන්තයට සිදු වූ බලපෑම

- පෘතුගීසි සහ ලන්දේසි පාලන කාලය තුළ දේශීය බෝග වන කුරුඳු, ගම්මිරිස් සහ පුවක් ආදිය මහා පරිමාණයෙන් අපනයනය කරන ලද අතර වනාන්තරයේ පවතින කුරුඳු ගස්වලින් අස්වනු නෙළා ගැනීමට සීමා නොවී කුරුඳු වගාව ද ආරම්භ කරන ලදී. ඒ අනුව ලංකාවේ වැවිලි කර්මාන්තයට පදනම දමමින් ඔවුන් විසින් කොළඹ, කුරුඳුවත්ත, කදිරාන, ඇවරිවත්ත යන ස්ථානවල කුරුඳු වතු ආරම්භ කරන ලදී.
- පෘතුගීසින් සහ ලන්දේසින් ඔවුන් විසින් පරිභෝජනයට ගත් විවිධ බෝග වර්ග ලංකාවට හඳුන්වා දෙන ලදී.
 උදාහරණ :- අන්තෘසි, පැපොල්, රඹුටන්, දූරියන්, මැංගුස්ටින්, දෙල්, මඤ්ඤොක්කා, තක්කාලි, කජු, මිරිස්
- බ්‍රිතාන්‍ය යටත් විජිත පාලන සමයේ පැවති කෘෂි පාරිසරික පද්ධතියට සහ දේශීය කෘෂි ආර්ථික රටාවට බෙහෙවින් හානි සිදු විය.
 උදාහරණ :- ග්‍රාමීය ජනතාව සතු ගවයින්, වී වගා භූමි, අනෙකුත් බෝග වගා භූමි, දේශීය වාරි පද්ධති ද විනාශ කිරීමට බ්‍රිතාන්‍යයන් කටයුතු කළහ.
- බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් පනවනු ලැබූ රජයේ ඉඩම් ආඥා පනත මගින් සහ මුඩුබිම් පනත මගින් සියලු ම කැලෑ, මුඩු ඉඩම්, පරිහරණය නොකළ හෝ වගා නොකළ ඉඩම් රජයට අයිති දේපල සේ සලකන ලද අතර මේ නිසා ග්‍රාමීය ගොවි ජනතාව සතුව තිබූ ඉඩම් ඔවුන්ට අහිමි විය. මෙම ඉඩම් ඉතා අඩු මිලකට වැවිලි බෝග වගාව සඳහා විකුණන ලද අතර ඒ සඳහා බදු සහන ද ලබා දී ඇත.
- බ්‍රිතාන්‍යයන් විසින් වැවිලි බෝග හඳුන්වා දීමෙන් ලංකාවේ කෝපි, තේ, රබර්, කොකෝවා, පොල් හා සින්කෝනා වගා ආරම්භ විය.
- උඩරට ප්‍රදේශවල කෝපි හා තේ වගාව ව්‍යාප්ත කරන ලදී.
- පහතරට තෙත් කලාපය සඳහා රබර් වගාව ද වයඹ පළාත සහ ගම්පහ දිස්ත්‍රික්කය ආශ්‍රිතව පොල් වගාව ද හඳුන්වා දෙන ලදී. මෙහි දී වයඹ පළාතේ ආරම්භ කරන ලද වැවිලි කර්මාන්තය සඳහා මහා මාර්ග ඉදි කරන ලද්දේ වාරි පද්ධති විනාශ කරමිනි.
- නුවරඑළිය මූලික කරගෙන අර්තාපල්, ගෝවා, කැරට්, බීට්, රාබු සහ ලික්ස් ආදී බෝග හඳුන්වා දෙන ලදී.
- වැවිලි බෝග වගාව සඳහා ශ්‍රමිකයන් දකුණු ඉන්දියාවෙන් මෙරටට ගෙන්වීමට බ්‍රිතාන්‍ය ජාතිකයින් විසින් කටයුතු කරන ලදී.

- වී ඇතුළු දේශීය ආහාර නිෂ්පාදනය කෙරෙහි අවධානය අඩු කර රටට අවශ්‍ය සහල් සහ අනෙකුත් කෘෂි නිෂ්පාදන ආනයනය කරන ලදී.
- 1822 දී ශ්‍රී ලංකාවේ සියලු ම කෘෂිකාර්මික කටයුතු සම්බන්ධීකරණය කිරීම සඳහා ජේරාදෙණිය රාජකීය උද්භිද උද්‍යානය පිහිටුවන ලදී.
- යටත් විජිත සමය තුළ ශ්‍රී ලංකාවේ රජරට රාජධානිය නිරිත දිගට සංක්‍රමණය වීම නිසා රජරට වාරි පද්ධතියේ බිඳ වැටීමක් සිදු විය.
- විදේශ ආක්‍රමණවලින් පසු ඇති වූ වාණිජ කෘෂි ආර්ථිකය නිසා දුබල වූ දේශීය ආහාර නිෂ්පාදනය යළි නැංවීම සඳහා 1912 දී කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවන ලදී.

1.3 රූපය - තේ වගා භූමියක්

විදේශ ආක්‍රමණ නිසා කෘෂි ආර්ථිකයේ සිදු වූ ඉහත වෙනස්කම් ආදිය හේතුකොට ගෙන අතීත ශ්‍රී ලංකාවේ පැවති ස්වයංපෝෂිත ග්‍රාමීය කෘෂි ආර්ථිකය බිඳ වැටී තේ, රබර් සහ පොල් ආදී වැවිලි බෝග මත පදනම් වූ ආර්ථිකයක් බිහි විය.

ශ්‍රී ලංකාවට නිදහස ලැබීමෙන් පසු ගොවි ජනපද සහ බහු කාර්ය යෝජනා ක්‍රම බිහි විය. උදා :-

- ගල්ඔය යෝජනා ක්‍රමය
- මහවැලි යෝජනා ක්‍රමය
- උඩවලව යෝජනා ක්‍රමය
- ඉඟිනිම්චිය යෝජනා ක්‍රමය
- නිල්වලා යෝජනා ක්‍රමය
- මුතුකණ්ඩිය ව්‍යාපාරය
- ලුණුගම්වෙහෙර ව්‍යාපාරය
- මව්ආර ව්‍යාපාරය

මෙම සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමවල පොදු අරමුණු කිහිපයක් පහත දැක්වේ.

- කෘෂි නිෂ්පාදනය ඉහළ දැමීම
- ඉඩම් නැති අයට ඉඩම් ලබා දීම
- වියළි කලාපයේ ජන ශුන්‍ය ප්‍රදේශවල ජනාවාස ඇති කර තෙත් කලාපීය අධික ජනගහනය පාලනය කිරීම
- ජල විදුලිය නිපදවීම
- රැකියා සැපයීම
- පහළ නිම්නවල ජල ගැලීම් පාලනය කිරීම
- වන වගාව ව්‍යාප්ත කිරීම හා පරිසරය ආරක්ෂා කිරීම

1.1.3 හරිත විප්ලවය

හරිත විප්ලවය යනු කෘත්‍රීම පොහොර, කෘෂි රසායනික ද්‍රව්‍ය, නව කෘෂි යන්ත්‍රෝපකරණ සහ වැඩි දියුණු කරන ලද බෝග ප්‍රභේද භාවිතය නිසා ඉතා විශාල ලෙස කෘෂිකාර්මික ඵලදායිතාවය වැඩි වීමයි. කෘෂි බෝගවල මෙම අස්වනු වැඩි වීම ශ්‍රී ලංකාවේ ආරම්භ වූයේ 1960 දශකයේ අග භාගයේ දී ය.

හරිත විප්ලවය සමඟ කෘෂිකර්මාන්තයේ සිදු වූ වෙනස්කම්

- කෙටි කාලයක් තුළ වැඩි අස්වනු ලබා දෙන බීජ වර්ග හඳුන්වා දීම
- කෘෂි රසායන ද්‍රව්‍ය හඳුන්වා දීම සහ ඒවායේ භාවිතය වැඩි වීම
- ගොවිපොළ යාන්ත්‍රීකරණය වැඩි වීම
- මෙතෙක් වගා කළ එක් කන්නය වෙනුවට කන්න දෙකක් වගා කිරීම
- ලෝක ධාන්‍ය නිෂ්පාදනය ආසන්න වශයෙන් දෙගුණයකින් පමණ වැඩි වීම
- අතිරික්ත නිෂ්පාදන අලෙවි කිරීමට ප්‍රමුඛතාව ලබා දීම

1.4 රූපය - ගොවිපොළ යාන්ත්‍රීකරණය

පැවරුම :-

හරිත විප්ලවයේ යහපත් සහ අයහපත් ලක්ෂණ යන මෑයෙන් විවාදයක් පවත්වන්න.

1.2 ශ්‍රී ලංකාවේ වර්තමාන කෘෂිකර්මාන්තය

ගෙවතු වගා මෙන් ම දේශීය හා විදේශීය වෙළඳපොළ ඉලක්ක කර ගත් වාණිජ කෘෂිකර්මය ලෙස පවත්නා නව නිෂ්පාදන රටාවක් මේ වන විට අප රටෙහි පවතියි. අපනයන වෙළඳපොළ ඉලක්ක කර ගත් සම්ප්‍රදායික වැවිලි බෝග අංශය සහ සම්ප්‍රදායික නොවන කෘෂි ව්‍යවසාය රැසක් රට තුළ ව්‍යාප්තව පවතියි. වාණිජ වශයෙන් කරනු ලබන විසිතුරු මල් පැළ වගාව, ඉස්සන් වගාව, විසිතුරු මත්ස්‍ය වගාව, පැළ තවාන්, බිම්මල් වගාව, වාණිජ මී මැසි පාලනය, ආහාර පරිරක්ෂණය හා කෘෂිකාර්මික අමුද්‍රව්‍ය සඳහා අගය එකතු කිරීම මේ අතර ප්‍රධාන තැනක් ගනියි. තව ද ඉහළ ගුණාත්මයෙන් යුත් කෘෂි නිෂ්පාදන අවශ්‍ය ප්‍රමාණයට අඛණ්ඩව නිෂ්පාදනය කර වෙළඳපොළ කරා සපයනු ලැබේ.

1.5 රූපය - ගෙවතු වගාවක්

1.6 රූපය - ආරක්ෂිත ගෘහ තුළ සිදු කරනු ලබන වාණිජ වගා

1.3 ශ්‍රී ලංකාවේ සංවර්ධනය කෙරෙහි කෘෂිකර්මාන්තයේ දායකත්වය

1. පෝෂණ අවශ්‍යතා සැපයීම

කෘෂිකර්මාන්තය මගින් ප්‍රධාන වශයෙන් වී ඇතුළු ශාකමය හා සත්ත්වමය ආහාර වර්ග නිෂ්පාදනය කෙරේ. ඒවා සුදුසු ආකාරයට සකස් කර ආහාරයට ගැනීම මගින් ශ්‍රී ලාංකිකයන්ගේ පෝෂණ අවශ්‍යතා සපුරා ගැනේ.

2. රැකියා නියුක්තිය

නිෂ්පාදකයාගේ සිට පාරිභෝගිකයා දක්වා කෘෂි නිෂ්පාදන සැපයෙන ක්‍රියාදාමය සඳහා විවිධ පුද්ගලයින් අවශ්‍ය වේ. මෙමගින් විශාල වශයෙන් රැකියා අවස්ථා බිහි වී ඇත.

- උදා :
- වගාකරුවන්
  - ගොවිපොළ යන්ත්‍ර ක්‍රියාකරුවන්
  - ඇසුරුම්කරුවන්
  - අතරමැදියන්
  - තොග සහ සිල්ලර වෙළඳුන්

3. විදේශ විනිමය ඉපයීම

විදේශ වෙළඳපොළ ඉලක්ක කරගත් කෘෂි නිෂ්පාදන අපනයනය කිරීම මගින් විදේශ විනිමය උපයා ගනියි.

- උදා :-
- වැවිලි බෝග සහ කුළුබඩු බෝග
  - එළවළු
  - විසිතුරු පත්‍රික ශාක සහ කැපුම් මල්
  - පලතුරු

4. කාර්මික අංශයට අමුද්‍රව්‍ය සැපයීම

කර්මාන්ත අංශයේ නිම් ද්‍රව්‍ය නිෂ්පාදනය කිරීම සඳහා අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය කෘෂිකර්මාන්තයෙන් සපයනු ලැබේ.

- උදා :-
- සීනි නිෂ්පාදනයට අවශ්‍ය වන උක් දඬු සැපයීම
  - රබර් ආශ්‍රිත නිෂ්පාදන සඳහා අවශ්‍ය රබර් කිරි සැපයීම

5. කාර්මික හා සේවා අංශය සඳහා වෙළඳපොළ පුළුල් කිරීම

කෘෂිකාර්මික කටයුතු සඳහා අවශ්‍ය අමුද්‍රව්‍ය, උපකරණ ආදී ද්‍රව්‍ය සහ සේවාවන් කාර්මික හා සේවා අංශයෙන් ලබාගත යුතු බැවින් එම අංශ සඳහා ඇති වෙළඳපොළ පුළුල් වීම සිදු වේ.

6. සංස්කෘතිය පෝෂණය වීම

අනාදිමත් කාලයක් තිස්සේ අපට උරුම වී ඇත්තේ කෘෂිකර්මය මගින් පෝෂණය වූ ශික්ෂණයකින් හා විනයකින් යුතු සංස්කෘතියකි.

- උදා :-
- කෘෂිකාර්මික කටයුතු ආශ්‍රිතව නෙලුම් කවි, ගොයම් කවි, කමත් කවි ආදී ජනකවි බිහිවීම
  - අලුත් සහල් මංගල්‍යය සහ තෛපොංගල් උත්සවය පැවැත්වීමේ චාරිත්‍රය

1.4 ආහාර සුරක්ෂිතතාව

අවශ්‍ය අවස්ථාවක දී අවශ්‍ය ප්‍රමාණවලින් නියමිත ගුණාත්මයෙන් යුක්තව අවශ්‍ය ආහාර වර්ගයක් ලබා ගැනීමට ඇති හැකියාව ආහාර සුරක්ෂිතතාව ලෙස හැඳින්වේ. ආහාර සුරක්ෂිතතාව කෙරෙහි බලපාන ප්‍රධාන සාධක තුනකි.

1. ආහාර සුලභතාව (Food availability)

සියලු ම පෝෂණීය අවශ්‍යතා සපුරාලිය හැකි වන පරිදි විවිධාංගීකරණය වූ ආහාර අවශ්‍ය ප්‍රමාණවලින් හිඟයකින් තොරව තිබීම

2. ප්‍රවේශ වීමේ හැකියාව (Accessibility)

සෑම පුද්ගලයකුටම තමාට අවශ්‍ය ආහාර සපයා ගැනීමට හැකියාවක් තිබීම

3. ප්‍රයෝජනයට ගැනීම (Utilization)

රසයෙන් ගුණයෙන් යුත් පෝෂණීය ආහාර පරිභෝජනයට ගත හැකිවීම

ඉහත සාධක තුන එක සේ ශක්තිමත් වීම ආහාර සුරක්ෂිතතාවට ඉතා වැදගත් වේ. එක් සාධකයක් හෝ දුර්වල වීම ආහාර සුරක්ෂිතතාව අඩුවීම කෙරෙහි සෘජුව බලපායි.

පැවරුම :-

රටේ ආහාර සුරක්ෂිතතාව තහවුරු කිරීමට අනුගමනය කළ හැකි ක්‍රියාමාර්ග ලැයිස්තුගත කරන්න.

1.5 දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට කෘෂිකර්මාන්තයේ දායකත්වය

දළ දේශීය නිෂ්පාදනය යනු රටක් තුළ කිසියම් වර්ෂයක දී නිෂ්පාදනය කරනු ලබන සියලු ම භාණ්ඩ හා සේවාවල වටිනාකම වේ. අප රටෙහි දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට ප්‍රධාන අංශ තුනක් දායක වේ.

1. කෘෂිකාර්මික අංශය
2. කාර්මික අංශය
3. සේවා අංශය

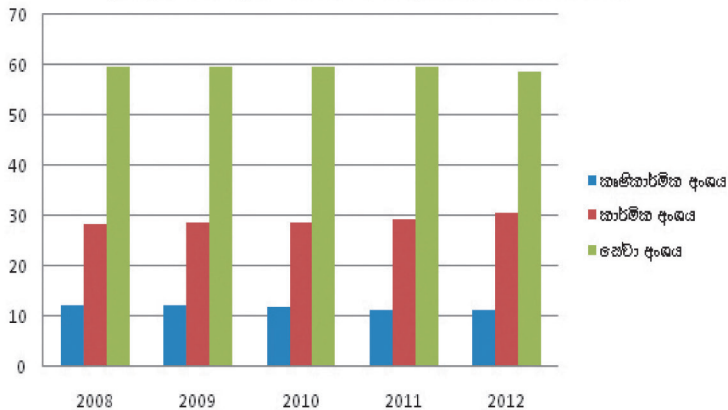
කෘෂිකාර්මික අංශය සඳහා බෝග වගාව, පශු සම්පත්, වතු සංවර්ධනය, දැව සහ වන සම්පත්, වෙනත් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සහ ධීවර කර්මාන්තය යන ක්ෂේත්‍ර දායක වේ. (වගුව 1.1 සහ ප්‍රස්තාරය 1.1) රටෙහි දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට කෘෂිකාර්මික අංශයෙහි දායකත්වය සාපේක්ෂව අඩු අගයයන් පෙන්නුම් කළ ද මෙම අංශය රට තුළ ඉතා වැදගත් කාර්ය භාරයක් ඉටු කරයි.

වගුව 1.1 දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට විවිධ අංශවල දායකත්වය

අංශය	දළ දේශීය නිෂ්පාදන දායකත්වය %				
	2008	2009	2010	2011	2012
1. කෘෂිකාර්මික අංශය	12.1	12.2	12	11.1	11.1
● බෝග වගාව	8.8	8.8	8.7	7.7	7.7
● පශු සම්පත්	0.9	0.9	0.8	0.8	0.8
● වතු සංවර්ධනය	0.3	0.3	0.3	0.3	0.3
● දැව සහ වන සම්පත්	0.6	0.6	0.6	0.6	0.6
● වෙනත් කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන	0.4	0.4	0.4	0.4	0.4
● ධීවර කර්මාන්තය	1.1	1.2	1.2	1.3	1.3
2. කාර්මික අංශය	28.4	28.6	28.7	29.3	30.4
3. සේවා අංශය	59.5	59.3	59.3	59.5	58.5

මූලාශ්‍රය : වාර්ෂික වාර්තාව, ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව - 2012, 2011, 2010, 2009, 2008

දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට ප්‍රධාන අංශවල දායකත්වය % (2008-2012)

1.1 ප්‍රස්තාරය - දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට ප්‍රධාන අංශවල දායකත්වය (2008-2012)

1.6 ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා ඇති විභවය

- කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා අවශ්‍ය සම්පත් සුලබ වීම
උදා :- භූමිය, ජලය, ශ්‍රමය
- කෘෂිකර්මාන්ත සඳහා හිතකර වූ විවිධ පරිසර තත්ත්ව පැවතීම
උදා :- භූ විෂමතාව, පස, හිරු එළිය, උෂ්ණත්වය, වර්ෂාපතනය
- ගුණාත්මක ව්‍යාප්ති සේවා සහ උපකාරක සේවා රාජ්‍ය සහ පෞද්ගලික යන අංශ මගින් රට පුරා ක්‍රියාත්මක කිරීම

- කෘෂිකාර්මික නිෂ්පාදන සඳහා දේශීය සහ විදේශීය වෙළඳපොළක් පැවතීම
- දේශීය සහ විදේශීය ව්‍යවසායකයන් ගේ දායකත්වය ලබා ගත හැකි වීම
- රැකියා වියුක්ති ජනතාවට පූර්ණ කාලීනව සහ රැකියා නියුක්ත ජනතාවට අර්ධ කාලීනව කෘෂිකර්මාන්තයෙහි නිරත වීමට හැකි වීම
- යටිතල පහසුකම් යහපත් මට්ටමක පැවතීම
 උදා :- මහා මාර්ග, වරාය, ගුවන් කොටුපල, ජලය, විදුලිය, සන්නිවේදනය
- කෘෂිකර්මාන්තයට හිතකර වූ රාජ්‍ය ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාත්මක වීම
 උදා :- සියලු ම බෝග සඳහා පොහොර සහනාධාරය සැපයීම

මෙම පාඩම අධ්‍යයනය කිරීමෙන් පසු ඔබට

- කෘෂිකර්මාන්තය නිර්වචනය කිරීමටත්,
- අතීතයේ ශ්‍රී ලංකාවේ කෘෂිකර්මය පැවති බවට සාක්ෂි ඉදිරිපත් කිරීමටත්,
- අතීතයේ පැවති ස්වයංපෝෂිත ආර්ථික රටාව හා ඒ සඳහා බලපෑ හේතු පැහැදිලි කිරීමටත්,
- විදේශ ආක්‍රමණ නිසා කෘෂි ආර්ථිකයේ සිදුවූ වෙනස්කම් ලැයිස්තු ගත කිරීමටත්,
- හරිත විප්ලවය සමඟ කෘෂිකර්මාන්තයේ ඇති වූ වෙනස්කම් ඉදිරිපත් කිරීමටත්,
- කෘෂිකර්මාන්තයේ වැදගත්කම විස්තර කිරීමටත්,
- ආහාර සුරක්ෂිතතාව හැඳින්වීමටත්,
- දළ දේශීය නිෂ්පාදනයට දායකවන අංශ හඳුනා ගැනීමටත්,
- කෘෂිකර්මාන්තය සඳහා ඇති විභව හඳුනා ගැනීමටත්

හැකියාවක් ඇත්දැයි සිතා බලන්න.

අභ්‍යාස

1. ගොවිතැන් යුගයේ දී මිනිසා ජලාශ ආශ්‍රිතව වාසස්ථාන තනා ගැනීමට ප්‍රධාන හේතුව කුමක්ද?
2. මේ වන විට ශ්‍රී ලංකාව ස්වයංපෝෂිත වී ඇති ප්‍රධාන බෝග දෙකක් නම් කරන්න.
3. වැවක ප්‍රධාන අංග නම් කර ඒ එක එකකින් ඉටු වන ප්‍රධාන කාර්යය බැගින් සඳහන් කරන්න.
4. අනෙකුත් බෝගවලින් රට ස්වයංපෝෂිත තත්ත්වය කරා ළඟා කරවීමට ඔබ කරන යෝජනා මොනවාද?
5. ස්වයංපෝෂිත පැරණි ගමක ආකෘතියක් නිර්මාණය කරන්න.

අමතර දැනුමට

කෘෂිකර්ම දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටවීමෙන් පසු කෘෂිකර්ම ක්ෂේත්‍රයේ විශාල වෙනස්කම්වලට හේතු වූ සංසිද්ධි

වසර	සංසිද්ධිය
1925	තලවකැලේ තේ පර්යේෂණ ආයතනය පිහිටුවීම
1928	ලුණුවිල පොල් පර්යේෂණ ආයතනය පිහිටුවීම
1930	අගලවත්ත රබර් පර්යේෂණ ආයතනය පිහිටුවීම
1931	ඩොනමෝර් ක්‍රමවේදය අනුව ගරු ඩී.එස්. සේනානායක මැතිතුමා ශ්‍රී ලංකාවේ ප්‍රථම කෘෂිකර්ම, ඉඩම්, වාරිමාර්ග හා වන සම්පත් ඇමති ලෙස පත්වීම
1933	බහුකාර්ය ගොවිජනපද ව්‍යාපාර ඇරඹීම
1952	බකලගොඩ පිහිටි වී පර්යේෂණ මධ්‍යස්ථානය, මධ්‍යම වී අභිජනන මධ්‍යස්ථානය ලෙස නම් කිරීම
1958	අංක 01 දරණ කුඹුරු පනත ඉදිරිපත් කිරීම මගින් අද ගොවි අයිතිය සුරක්ෂිත කිරීම
	එච්4 (H4) නම් වූ වැඩි අස්වනු ලබා දෙන දෙමුහුම් වී ප්‍රභේදය බිහි කිරීම (දේශීය හරිත විප්ලවයේ ආරම්භය)
1960	හරිත විප්ලවය ඇරඹීම
1969	බකලගොඩ පිහිටි මධ්‍යම වී අභිජනන මධ්‍යස්ථානය මගින් Bg කාණ්ඩයට අයත් නව වී වර්ග බිහිවීම
1970-1977	වගා සංග්‍රාමය ක්‍රියාත්මක කිරීම
1970	පස් අවුරුදු වගා සැලැස්ම ඉදිරිපත් කිරීම හා මහවැලි සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය ආරම්භ වීම
1970	පස් අවුරුදු වගා සැලැස්ම ඉදිරිපත් කිරීම හා මහවැලි සංවර්ධන යෝජනා ක්‍රමය ආරම්භ වීම
1972	සුළු අපනයන බෝග දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම
1975	කෘෂි රක්ෂණ මණ්ඩලය ඇරඹීම
1978	සහන මිලට ආහාර හා පාරිභෝගික ද්‍රව්‍ය ලබා දෙන සලාක ක්‍රමය අහෝසි කිරීම
1979	බීජ සහතික කිරීමේ සේවය පිහිටුවීම
1980	‘පුහුණුව සහ හමුවීම’ කෘෂි ව්‍යාප්ති සේවය හඳුන්වා දීම
1982	යාය ආදර්ශන වැඩසටහන් හඳුන්වා දීම
1995	‘අමා’ සංකල්පය හඳුන්වා දීම
2005	වී වගාව සඳහා පොහොර සහනාධාරය ලබා දීම
2007-2010	‘අපි වචනු රට නගමු’ ව්‍යාපෘතිය ක්‍රියාත්මක කිරීම
2011	‘දිවි නැගුම’ ජාතික සංවර්ධන වැඩසටහන ඇරඹීම
2011	සියලු ම බෝග සඳහා පොහොර සහනාධාර ලබා දීම
2012	ශ්‍රී ලංකාව සහලින් සහ බඩ ඉරිගුවලින් ස්වයංපෝෂිත වීම
2014	‘දිවි නැගුම’ දෙපාර්තමේන්තුව පිහිටුවීම

පාරිභාෂික ශබ්දමාලාව

ගොවිතැන	-	Farming
කෘෂිකර්මය	-	Agriculture
යැපුම් කෘෂිකර්මය	-	Subsistence agriculture
ස්වයංපෝෂිත ආර්ථිකය	-	Self - sufficient economy
වැවිලි බෝග	-	Commercial crops
වාරි තාක්ෂණය	-	Irrigation technology
වැව	-	Tank
සොරොවිව	-	Sluice gate
රාජකීය උද්භිද උද්‍යානය	-	Royal botanical garden
හරිත විප්ලවය	-	Green revolution
බහුකාර්ය යෝජනා ක්‍රම	-	Multipurpose schemes
ගොවි ජනපදය	-	Farmer colony
විසිතුරු පත්‍රික ශාක	-	Ornamental plants
කැපුම් මල්	-	Cut flowers
ආහාර සුරක්ෂිතතාව	-	Food security
දළ දේශීය නිෂ්පාදනය	-	Gross Domestic Production